

* ПРАЗНИЧНО * От комисията по въпросите на жените с увредено зрение към ССБ

Уважаеми дами,
скъпи сестри,

По случай 8-ми март - Международния ден на жената, желаем на вас и вашите семейства, близки и приятели, здраве, щастие, обич и много любов.

На всички жени, членуващи в ССБ, желаем сили и увереност в защитата и отстояването на техните права и интереси за заемане на достойно място в обществото.

По надолу ще прочетете писмото на Направляващата група на жените към ССЕ, което бихте могли да доведете до знанието на всички жени с увредено зрение при различните форми и начини на отпразнуване на Международния ден на жената.

* * *

Международният ден на жените има далечна история, чиито корени се крият в Международното женско социалистическо движение. През 1907 година Клара Цеткин, ръководителка на Германското работническо движение, която по време на Първата световна война създава лигата “Спартак”, съвместно с Роза Люксембург-теоритичка на Марксистката революция и основателка на Полската социалистическа партия и Германската комунистическа партия, организират първата международна конференция на жените. Освен това честването на Деня на жената е тясно свързано и с пожара запалил се във фабрика за производство на памук в Чикаго, САЩ през 1908 година, където 129 стачкуващи жени-работнички окупирали фабриката изгарят живи в пламъците му. През 1910 година в Копенхаген, Дания, по време на друго международно мероприятие на жените се решава да се установи Международен ден на жените впамет на трагедията в Чикаго. В следващите години в различни части на света този ден започва да се чества. С течение на времето Международният ден на жените се превръща в ден посветен за подкрепа на социалните и политически права на жените и цветето мимоза се превръща в един от символите на този ден.

Денят на жените преминава изпитанията на историята през този един век, в който намират своето място политически движения, войни, идеологии и преустройства. Жени от много страни с различно държавно устройство е трябвало да преминават дълъг и труден път, който да ги доведе до крайната им цел еманципацията и освобождаването и който път много често е прекъсван, но жените винаги са успявали да го продължат с огромната си решителност.

Жените се борят за правото си на глас при избори, равнопоставеност при трудовите възнаграждения, официално признаване на равноправието между жените и мъжете при назначаване на работа, което в много страни вече е основен принцип, но който не се е превърнал в практика все още. Жените също се борят и за приемането на закони касаещи разводите, майчинството, семейни въпроси и правото на аборт. Много често хората си мислят, че през 2009 година няма причина да се празнува този ден, който в наши дни често се смята повече за бизнес мероприятие и официален случай, забравяйки неговото истинско значение.

Наистина има много индикатори показващи, че дискриминацията между половете е все още добре вкоренена в много от европейските страни. Дискриминацията се разкрива като проблем с културен характер още преди да се превърне в конкретна дейност. Все още се нуждаем от оценка на ползите от работата и правата на хората, които да станат солидна основа за едно истинско равноправно и обединено общество. Правата на жените и техните групи са все още социални компоненти основно засегнати от негативните ефекти на не регулираната глобализация. В докладите на много от Агенциите на ООН, както и на други международни институции ясно се вижда, че ефектите от глобализацията върху вариациите на приходите от трудовата заетост, върху качеството и количеството на професиите, несигурността в работата и ниските трудови възнаграждения основно засягат жените, които жени също така увеличават броя си в групата на заетите в „сивата икономика”. Изнасилванията и насилието спрямо жени са основните средства, чрез които както в миналите така и в настоящите войни се цели да се заличи идентичността им. На база статистически данни една на всеки пет жени живеещи в западния

свят и една на всеки три по света е жертва на насилие, на нападение и побой, изнасилване, мъчения и извършен психологически тормоз: всеки девет от десет случая извършителят е член на семейството или съсед.

Степента на домашно насилие нараства, в повечето случаи извършителят е съпругът в семейството. Съпрузите са отговорни за 40 от 100 случая на изнасилвания, приятели и познати за 56 и само в 4% от случаите насилникът е неизвестен. Създадох се групи за повишаване на съзнанието на мъжете, но въпреки тези групи, където се очаква от мъжете да имат желанието да си казват всичко без премълчавания, в дискусиите им винаги внимателно се заобикаля въпроса за насилието, като че ли това е опасен водовъртеж. Някои от мъжете участващи в дейностите на тези групи казват, че при започване на дискусии между мъжете относно насилието усещането е като че ли се върви по минно поле, където двусмислието и лицемерието се впитат. Мъжете внимават а склонността си към собствена абсолютизация, мислейки че насилието спрямо жените е нещо което тях лично не ги касае. Това е доказателство за това как допира до този въпрос ги обърква /разстройва/. Дискриминацията в областта на трудовата заетост въздейства с голяма сила върху слепите и с частично увредено зрение жени. Все повече е необходимо да се съдейства за достъпа на жените със зрителни увреждания до професионална квалификация, рехабилитация и курсове за ръководни позиции. От фундаментална важност е да се знае, че на жените се предлагат същите възможности, каквито и на техните колеги мъже, и че изявите им в учението, както и в работата им не е затруднено чрез бариери от икономически и културен характер или други подобни.

Поради тази причина Направляващата група на жените към ССЕ реши да предложи на страните членки в ССЕ да фокусират мероприятията си върху една от долупосочените две теми свързани с честването на Международния ден на жените през 2009 година: първата тема е рехабилитация и професионална квалификация, а втората различните форми на насилие прилагани спрямо слепите и с частично увредено зрение жени, както и проекта ДАФНЕ, в който преди няколко години участваше и ССЕ. Това са две злободневни теми, които трябва да са обект на интензивен анализ също с цел да се да се изготви адекватна стратегия в политическите и други условия. Нашата мечта ще е да можем да включим и други въпроси в дневния ред по повод честванията на Международния ден на жените, като: ние бихме искали да говорим за любовта, приятелството, да развием един нов и истински скъюз между мъжете и жените, бихме искали да бъдем включвани в решаването на повече приятни въпроси. Жените също така биха желали да не чувстват яда и абсолютния антагонизъм, но за съжаление насилието е винаги сред тях и даже продължава да се увеличава година след година. На всеки два - три дни или даже по – често във вестниците четем, че съпруг или партньор е убил съпругата си, приятелката си или бившата си приятелка, като при някои от случаите потърпевшите са жени с увреждания. Тези случаи - един, плюс един, плюс един и т.н. събрани заедно се превръщат в касапница /кръвопролитие/, но хората никога не са били запознати изцяло с този проблем, както не е изследван и размера на тези значителени по количество убийства. За съжаление мълчанието остава и така насилието продължава да се изявява чрез своите груби форми, които няма как иначе да се опишат освен гласно. Има закони, които по–малко или повече са ефикасни или адекватни, но те не са достатъчни, необходима е нова култура. Всяка една от нас в своята страна може да направи нещо за постигането на тази нова култура, за осуетяването на насилието, за елиминирането на бариерите от предразсъдъци и всички пречки, които силно затрудняват живота на всички жени и в частност слепите и с частично увредено зрение жени като нас. От една страна е необходимо да се поднови и даде конкретен тласък на политиката свързана с подпомагането на жените в трудовата заетост и еманципацията независимо от всичките последици от това, а от друга страна да се започне задълбочено и сериозено обмисляне на начините чрез които да се преодолее и във, и извън нашите организации все още съществуващата дискриминация с цел най–после да се даде възможност на жените да играят истинска водеща роля.

В СТУДИОТО ЗА ЗВУКОЗАПИС НА ССБ Успешна година

Уважаеми читатели,

През изминалата 2008 г. в Студиото за звукозапис на ССБ продължи работата по записване на нови книги и възстановяването на записи от Златния фонд. Броят на новозаписаните заглавия през годината е 154, записани върху 59 CD с обща продължителност 1272 часа. Продължи записването и на говорещите списания, издавани от ССБ, като беше добавено и сп. "Български есперантист". Общият брой на абонатите достигна 106, които получиха 221 часа запис върху 12 диска. По 30 диска с художествена литература са предоставени на 133 абоната. Възстановените записи през 2008 г. са с обща продължителност 2063 ч., записани върху 89 CD. Наред с това в студиото бяха реализирани два проекта, финансирани съответно от Агенцията за хората с увреждания и М-тел, отнасящи се до създаването на т.н. "Библиотека за ученика". В нея са обхванати изучаваните произведения по учебния материал от I-ви до XII-ти клас. На децата от двете специализирани училища в София и Варна, както и на рехабилитационните центрове са осигурени над 12 000 CD. На читатели по индивидуални поръчки са предоставени над 1 000 диска.

През новата 2009 г. колективът на Студиото за звукозапис на ССБ ще продължи своята работа, свързана с осигуряването на хората със зрителни проблеми на достъп до световната и българска литературна съкровищница.

Предлагаме на нашите читатели три нови специализирани абонамента - библиотеките "Приключения", "Съвременна класика" и "Любовна класика", с което се надяваме да задоволим различните вкусове.

А сега предлагам на вашето внимание списъка с новозаписаните заглавия през 2008 г.:

Стоян ВАСЕВ

/Вижте пълните списъци в съответните раздели по-долу/

Новозаписани заглавия през 2008 година

Диск	Автор	Книга	Часа
N231F	Стийл, Даниел	Ограбени сърца - книга първа	7
N231F	Стийл, Даниел	Ограбени сърца - книга втора	10
N231F	Стийл, Даниел	Щастие назаем	6
N232F	Чейс, Джеймс Хадли	Приятна вечер	5
N233F	Каслър, Клайв	Ударна вълна	21
N234F	Бранев, Веселин	Следеният човек	17
N234F	Бенатова, Миролюба	Кристияна Вълчева: 8 години заложница на Кадафи	9
N235F	Демил, Нелсън	На север – начало	25
N236F	Демил, Нелсън	Аз, детективът	20
N236F	Демил, Нелсън	На север – край	2
N238F	Каслър, Клайв	Циклопи – начало	9
N238F	Каслър, Клайв, Дърго, Крейг	Морски ловци	15
N237F	Мулдашев, Ернст	Матрицата на живота на Земята	12
N237F	Политковская, Анна	Русия на Путин	10
N239F	Каслър, Клайв	Циклопи – край	9
N239F	Каслър, Клайв	Азиатска вълна	19
N240F	Делински, Барбара	Повече от приятели	19
N241F	Ролинс, Джеймс	Черният орден	16
N241F	Зутер, Мартин	Тъмната страна на луната	8
N242F	Лескроарт, Джон	Вина	17
N243F	Лескроарт, Джон	Право на милосърдие	21
N243F	Сименон, Жорж	Мегре и детегледачката	5
N244F	Грипандо, Джеймс	Да спиш с непознат	12
N245F	Дончев, Антон	Трите живота на Кракра – дял I "Земетресение"	8
N245F	Дончев, Антон	Трите живота на Кракра – дял II "Пещерата на Великата майка"	7
N245F	Дончев, Антон	Трите живота на Кракра – дял III "Сперхей"	7
N246F	Тошев, Тошо	Страх	6
N246F	Гюзелев, Васил	Димитровград - кратък исторически очерк	11
N246F	Дончев, Антон	Трите живота на Кракра – дял IV "Обсадата на Перник"	6
N247F	Александрова, Донка и колектив	Индия в моето сърце	16
N247F	Карафезов, Спас	Габровски хумор	1
N247F	Скарлатов, Морфи	Индия - другата планета или пръски от океана	5

Диск	Автор	Книга	Часа
N250F	Игнатов, Веселин	Българските царици - владетелките на България от VII до XIV в.	4
N251F	Дънов, Петър	Музиката	21
N252F	Браун, Сандра	Сделка за милиони	17
N252F	Кинг, Стивън	Изкуплението Шоушенг	4
N253F	Алиенде, Исабел	Градът на зверовете	9
N253F	Алиенде, Исабел	Кралството на златния дракон	9
N253F	Алиенде, Исабел	Гората на пигмеите	7
N254F	Хесе, Херман	Игра на сенки	11
N254F	Плейн Белва	Звездно небе	12
N255F	Оз, Амос	Познание за жена	10
N256F	Роулинг, Джоан	Хари Потър и даровете на смъртта	27
N257F	Файндър, Джоузеф	Инстинкт на убиец	12
N257F	Дитрих, Уйлям	Наполеоновите пирамиди	15
N258F	Фламини Бернар Галимар	Историята на Малтийския орден	13
N258F	Тримейн, Питър	Изгубеният наследник	12
N259F	Герасимов, Борислав	50 въпроса за мозъка	2
N259F	Герасимов, Борислав	50 въпроса за нервите	2
N259F	Василева, Петя	50 въпроса за очите	2
N259F	Цанев, Иван	50 въпроса за ушите, носа и гърлото	2
N259F	Лозанов, Боян	50 въпроса за диабета и щитовидната жлеза	2
N259F	Панчев, Петър	50 въпроса за бъбреците	2
N259F	Панчев, Петър	50 въпроса за мъжките болести	2
N259F	Кожухарова, Мира	50 въпроса за инфекциите	3
N259F	Ацев, Борислав	50 въпроса за кръвоносните съдове	2
N259F	Григорова, Юлия	50 въпроса за стомаха	2
N259F	Томова, Антоанета	50 въпроса за рака	3
N260F	Кинг, Стивън	Зеленият път - Диханието на звяра	3
N260F	Кинг, Стивън	Зеленият път - Мишлето по пътя	3
N260F	Кинг, Стивън	Зеленият път - Ръцете на Кофи	3
N260F	Кинг Стивън	Зеленият път - Ужасната смърт на Едгар Делакроа	3
N260F	Кинг, Стивън	Зеленият път - Нощното пътуване	3
N260F	Кинг, Стивън	Зеленият път - Кофи по пътя	4
N260F	Стоев, Георги	ВИС	7
N261F	Фрейзър, Антония	Любовта и Луи XIV	15

Диск	Автор	Книга	Часа
N264F	Христов, Борис	Вечерен тромпет	1
N264F	Багряна, Елисавета	Животът, който исках да бъде поема	3
N264F	Милев, Гео	Поеми	6
N264F	Димитрова, Блага	Стихове	4
N264F	Фурнаджиев, Никола	Поезия	1
N265F	Чичо Стоян	Стихове за деца	1
N265F	Вазов, Иван	Стихотворения	6
N265F	Вазов, Иван	Стихове за деца	1
N265F	Лилив, Николай	Поезия	7
N265F	Славейков, Пенчо	Избрани творби	5
N265F	Славейков, Петко Р.	Китка	1
N265F	Михайловски, Стоян	Химн на Кирил и Методий, Събрани басни	1
N265F	Петров, Валери	Стихотворения	6
N266F	Каралийчев, Ангел	Проза	3
N266F	Йовков, Йордан	Земляци	6
N266F	Йовков, Йордан	Вечери в Антимовския хан	5
N266F	Йовков, Йордан	Ако можеха да говорят	5
N266F	Каравелов, Любен	Маминото детенце	4
N267F	Екзюпери, Антоан дьо Сент	Малкият принц	2
N267F	Андерсен, Ханс Кристиан	Приказки	17
N267F	Хауф, Вилхелм	Приказки	6
N268F	Линдгрн, Астрид	Емил от Лъонеберя	1
N268F	Линдгрн, Астрид	Нови пакости на Емил от Лъонеберя	3
N268F	Линдгрн, Астрид	Жив е още Емил от Лъонеберя	3
N268F	Линдгрн, Астрид	Пипи Дългото чорапче	6
N268F	Линдгрн, Астрид	Карлсон от покрива отново лети	4
N268F	Линдгрн, Астрид	Его го отново Карлсон от покрива	4
N269F	Кестнер, Ерих	Емил и детективите	4
N269F	Кестнер, Ерих	Емил и тримата близнаци	4
N269F	Кестнер, Ерих	Хвърчащата класна стая	4
N269F	Кестнер, Ерих	Антон и Точица	3
N269F	Кестнер, Ерих	Двойната Лотхен	4
N269F	Бисет, Доналд	Небивалици	4
N270F		Български народни приказки	10
N270F		Български народни пословици, поговорки, гатанки и скоропоговорки	3

Диск	Автор	Книга	Часа
N271F	Станев, Емилиян	Приказки	1
N271F	Ран Босилек	Приказки	1
N271F	Ран Босилек	Патиланско царство	3
N271F	Ани, Даая	Приказки	1
N272F	Морел, Дейвид	Двоен образ	16
N272F	Кларк, Мери Хигинс	Черни рози	10
N273F	Изворски, Генко	Мъжка импресия	8
N273F	Грудев, Димитър	Светла вест	1
N273F	Баракова, Добриня	Стихове	1
N273F	Андонов, Тодор	Етюд с морени	5
N273F	Янев, Иван	История на спортен клуб "Витоша"	6
N274F	Гелеменов, Александър	Поръчково убийство	9
N274F	Томов, Александър	Глутницата	10
N274F	Ерофеев, Виктор	Енциклопедия на руската душа	6
N275F	Стийл, Даниел	Сестри	11
N275F	Браун, Сандра	Торнадо	15
N276F	Огнянова, Елена	Жената на баща ми	7
N276F	Адлър, Елизабет	Тайната на вила "Мимоза"	15
N277F	Леонидов, Людмил	Очите на бога	25
N278F	Паркър, Уна Мери	Само най-доброто	21
N279F	Касабова, Капка	Улица без име	11
N279F	Фредриксон, Мариан	Дъщерите на Хана	10
N280F	Джойс, Бренда	Обещанието на розата	17
N280F	Букай, Хорхе	Нека ти разкажа	6
N281F	Гудуйн, Джейсън	Змийската колона	9
N281F	Дийвър, Джейсън	Обект № 522	15
N282F	Дийвър, Джейсън	Танцьорът	15
N282F	Гаруд, Джули	Танц в сенките	9
N283F	Робъртс, Нора	Точно по пладне	17
N283F	Фалконър, Колин	Ловци на бисери	9
N284F	Чайлд, Лий	Място за убиване	13
N284F	Дрейк, Ник	Нефертити - книгата на мъртвите	11
N285F	Берниер, Луис де	Мандолината на капитан Корели	20
N286F	Кронин, Майк	История на Ирландия - начало	12
N286F	Стринавски, Слав Славов	Маски край Стикс - том IV	14

Възстановени заглавия през 2008 година

Диск	Автор	Заглавие	Часа
V168F	Балдачи, Дейвид	Последният жив	25
V169F	Достоевски, Ф.М.	Идиот – начало	25
V170F	Толстой, Л.Н.	Кройцера соната	4
V170F	Достоевски, Ф.М.	Бели ноци	4
V170F	Достоевски, Ф.М.	Бедни хора	7
V170F	Достоевски, Ф.М.	Идиот – край	10
V171F	Кестнер, Ерих	Хвърчащата класна стая	7
V171F	Грузински народни приказки	Вълшебният калпак	10
V171F	Травърс, Памела	Мери Попинз	5
V171F	Дефо, Даниел	Робинзон Крузо	3
V172F	Гогол, Н.В.	Мъртви души	18
V173F	Пузо Марио	Последният дон	18
V173F	Кинг, Стивън	Нощна смяна	6
V174F	Пасков, Виктор	Балада за Георг Хених	5
V174F	Чудомир	Разкази и фейлетони	14
V174F	Вазов, Иван	Немили недраги	4
V175F	Пузо, Марио	Умират глупаците - книга първа – начало	26
V176F	Пузо, Марио	Умират глупаците - книга първа - край	8
V176F	Пузо, Марио	Четвъртият "К"	18
V177F	Пузо, Марио	Умират глупаците - книга втора	26
V178F	Лъдълъм, Робърт	Планът "Икар" - книга първа	20
V179F	Лъдълъм, Робърт	Планът "Икар" - книга втора	13
V179F	Гришъм, Джон	Партньори	12
V180F	Кинг, Стивън	Тъмната половина	16
V180F	Кинг, Стивън	Бягащият човек	9
V181F	Кинг Стивън	Гняв	7
V181F	Кинг, Стивън	Живата факла	19
V182F	Кинг, Стивън	То - книга втора - начало	4
V182F	Кинг, Стивън	То - книга първа	21
V183F	Кинг, Стивън	То - книга втора - край	26
V184F	Кинг, Стивън	Четири след полунощ - книга първа	22
V185F	Кинг, Стивън	Четири след полунощ - книга втора	21
V186F	Кинг, Стивън	Мизъри	12
V186F	Кинг, Стивън	Очите на дракона	14
V187F	Кинг, Стивън	Сейлъм'с лот	21
V188F	Кинг, Стивън	Мъртвата зона	21
V189F	Перюшо, Анри	Животът на Ван Гог	18

Диск	Автор	Заглавие	Часа
V195F	Теню, Казака	Николай Гяуров - откраднати мигове	7
V195F	Павароти, Лучано	Моят живот	7
V195F	Левашова	Едуард Григ	12
V196F	Вагнер, Рихард	Моят живот	26
V197F	Дарвин, Чарлз	Пътешествие около света с кораба "Бийгъл"	24
V198F	Маркес, Габриел Гарсиа	Сто години самота	14
V198F	Маркес, Габриел Гарсиа	Есента на патриарха	10
V199F	Хесе, Херман	Игра на стъклени перли	26
V200F	Колинс, Уйлям	Жената в бяло	25
V201F	Колинс, Уйлям	Лунният камък	24
V202F	Маркес, Габриел Гарсиа	Любов по време на холера	17
V202F	Маркес, Габриел Гарсиа, Лопес, Моарис	Морски повести	8
V203F	Маркес, Габриел Гарсиа	Хроника на една предизвестена смърт	5
V203F	Шелдън, Сидни	Операция "Страшният съд"	10
V203F	Шелдън, Сидни	Вятърните мелници на боговете	11
V204F	Бокай, Януш	Пучини - Бохеми и пеперуди	24
V205F	Фойхтвангер, Лион	Грозната херцогиня	11
V205F	Фойхтвангер, Лион	Братя Лаутензак	14
V206F	Фойхтвангер, Лион	Испанска балада	22
V206F	Бачинска	Роберт Шумен	4
V207F	Хунън, Джоузеф	Залезът	22
V208F	Голдсмит, Хари	Франц Шуберт - Жизнен път	16
V208F	Буре, Жан	Дега	9
V209F	Филип, Ан	Докато въздъхнеш	4
V209F	Ерио, Едуард	Животът на Бетховен	15
V210F	Хейли Артър	Опасно! Лекарство!	19
V210F	Салгари, Емилио	По границите на далечния Запад	7
V211F	Смит, Уйлбър	Речният бог - книга първа	15
V211F	Смит, Уйлбър	Речният бог - книга втора – начало	10
V212F	Ремарк, Ерих Мария	Триумфалната арка	18
V212F	Смит, Уйлбър	Речният бог - книга втора - край	5
V213F	Смит, Уйлбър	Седмият папирус - начало	25
V214F	Балдачи, Дейвид	Тотален контрол	18
V214F	Смит, Уйлбър	Седмият папирус - край	8
V215F	Рублес, Емануел	Зимна Венеция	7
V215F	Берлиоз, Хектор	Мемоари	17

Диск	Автор	Заглавие	Часа
V219F	Боасар, Жоанин	Трите любви на Наполеон – Жозефин - кн.1	5
V219F	Ремарк, Ерих Мария	Искрица живот	12
V220F	Ремарк, Ерих Мария	Нощ в Лисабон	9
V220F	Ремарк, Ерих Мария	Сенки в рая	17
V221F	Азимов, Айзък	Фондация и империя	11
V221F	Азимов, Айзък, Силвърбърг, Робърт	Позитронният човек	10
V222F	Кристи, Агата	Празникът на вси светии	8
V222F	Кристи, Агата	Слоновете помнят	8
V222F	Кристи, Агата	Стаена смърт	7
V223F	Ремарк, Ерих Мария	Обичай ближния си	13
V223F	Ремарк, Ерих Мария	Обратният път	11
V224F	Ремарк, Ерих Мария	Трима другари	16
V224F	Ремарк, Ерих Мария	На Западния фронт нищо ново	9
V225F	Ремарк, Ерих Мария	Живот назаем	11
V225F	Ремарк, Ерих Мария	Време да се живее и време да се мре	14
V227F	Барет, Мария	Нарушено обещание	13
V227F	Моъм, Съмърсет	Една любов в Париж	9
V228F	Село, Камило Хосе	Кошерът	10
V228F	Фойхтвангер, Лион	Семейство Оперман	15
V229F	Фойхтвангер, Лион	Лисици в лозето	17
V229F	Маклейн, Шърли	Камино	9
V230F	Талев, Димитър	Самуил - том I	21
V231F	Талев, Димитър	Самуил - том II	19
V232F	Талев, Димитър	Самуил - том III	19
V233F	Рид, Майн	Ямайски марони	23
V234F	Лъдълъм, Робърт	Ръкописът на Чавсълър	18
V235F	Кранц, Джудит	Любов и омраза в Бевърли хилз – книга I	22
V236F	Кранц, Джудит	Любов и омраза в Бевърли хилз – книга II	20
V237F	Кранц, Джудит	Блясък	20
V238F	Кранц, Джудит	До утрото на новата ни среща – книга I	16
V238F	Кранц, Джудит	До утрото на новата ни среща – книга II начало	10
V239F	Кранц, Джудит	До утрото на новата ни среща – книга II край	5
V239F	Харви, Кетрин	Бътерфлай	19

Диск	Автор	Заглавие	Часа
V247F	Фолет, Кен	Третият близък - край	7
V247F	Хелър, Джоузеф	Чисто злато	16
V248F	Февал, Пол	Корсиканският вампир	19
V249F	Агаоглу, Адалет	Сватбена нощ	15
V249F	Робъртс, Нора	Свещени грехове	11
V250F	Гришъм, Джон	Версия "Пеликан"	15
V250F	Рид, Майн	Стрелците в Мексико	7
V251F	Гоугож, Айлин	Градината на лъжите	28
V252F	Азимов, Айзък	Втората фондация	10
V252F	Азимов, Айзък	Аз, роботът	7
V252F	Шелдън, Сидни	Греховете на светците	10
V253F	Кузманов, Евгени	Кристалната зала	8
V253F	Софроний Врачански	Житие и страдания на грешния Софроний	1
V253F	Петров, Валери	Африкански бележник	14
V254F	Вагнер, Рихард	Моят живот	16
V254F	Ремарк, Ерих Мария	Мансардата на бляновете	4
V254F	Петрарка, Франческо	Поетична класика	1
V255F	Константинов, Алеко	До Чикаго и назад	4
V255F	Яворов, Пейо	Избрани Стихотворения	4
V255F	Вапцаров, Никола	Стихотворения	4
V255F	Смирненски, Христо	Избрани творби	4
V255F	Чинтулов, Добри	Стихотворения	1
V255F	Дебелянов, Димчо	Стихотворения	1
V255F	Константинов, Алеко	Бай Ганьо	6
V255F	Константинов, Алеко	Фейлетони	6
V256F	Алигиери, Данте	Ад	9
V256F	Есхил	Прикованият Прометей	2
V256F	Езоп	Басни	6
V256F	Драгова, Н., Михайлова, А.	Старобългарска литература	0

ВЪТРЕШНО СЪЮЗНА ДЕЙНОСТ В управителния съвет на ССБ

На 18 декември 2008 г. се проведе последното за годината заседание на Управителния съвет на Съюза на слепите в България.

Точка първа в дневния ред на заседанието беше "Отчет на финансовите резултати на ССБ за

деветмесечието".

Г-жа Дина Желева постави въпроса за необходимостта от по-точно разчитане на бюджета на организацията още при самото му съставяне и приемане.

Председателят на съюза Васил Долапчиев изрази принципното си съгласие с нейното предложение, но уточни, че това може да стане едва след като се изчистят всички финансови задължняности. Само при такова положение на съюзните финанси ще бъде възможно да се прави разчетен до стотинка бюджет. Към сегашния момент трябва да имаме предвид това, че ангажиментите към кредиторите, които има холдингът, правят това предложение нереалистично. Така или иначе при нас стопанската и организационната система са тясно свързани и не е възможно състоянието, а значи и задължнялостта на едната да не оказва влияние върху състоянието на другата. Ето защо едва след като се преодолее кредитната задължнялост на предприятията бихме могли да пристъпим към разработването на такъв бюджет, за какъвто говори Дина Желева.

В изказването на Тодор Радев личеше явно безпокойство и загриженост. Той сподели своето мнение, че вече е крайно време да се престане с тегленето на нови заеми и предложи Управителният съвет да вземе решение за налагане на мораториум.

Методи Андонов изрази своето възмущение от държавните институции за това, че субсидията, която се отпуска на съюза от републиканския бюджет е всичко на всичко 412 500 лв. и е съвсем недостатъчна. С тези пари общо взето нищо не може да се свърши. След това той препоръча в отчетите да се отразява по някакъв начин и приносът на онези председатели на регионални организации на ССБ, които са работили добре с общините, успели са да придобият допълнителни финансови средства и по този начин са облекчили съюзните разходи. Той също обърна внимание на необходимостта от по-прецизно изработване на бюджета за следващите години, за да не се допуска повече приемането на бюджети със завишени разходи.

Председателят на контролния съвет Маньо Алексиев призова да се предприемат всички необходими мерки за намаляване на задължнялостта. Няма никакъв смисъл да се наливат пари напразно. Той също така предложи в отчетите на ССБ да се включва и информация за получените приходи по проекти, а също така и информация за бюджета на рехабилитационния център в Пловдив. За нас не е без значение какви пари се получават, както при реализацията на проекти, така и при средствата, които идват от бюджета целево за издръжка на рехабилитационния център. Ние трябва да знаем за какво се харчат тези пари, тъй като парите са влезли в съюза и това са пари на съюза.

С 9 гласа за и 1 въздържал се членовете на управителния съвет приеха отчета за финансовите резултати на ССБ за деветмесечието на 2008 г. Приеха и решение от следващата година в отчетите за финансовите резултати от дейността на ССБ да се включва и информация за приходите и разходите на Националния център за рехабилитация на слепи в Пловдив.

Втора точка от дневния ред беше "Отчет за финансовите резултати на "Успех ССБ Холдинг" ЕООД". Любомирка Лазарова се солидаризира с Методи Андонов в оценката, че държавата отпуска много малко средства за работата на съюза. Според нея регионалните съюзни организации нямат повече накъде да свиват разходите.

"Говорим за норми и правила, които държавата в бъдеще ще въведе. Хайде ние да си ги въведем! Държавата все още не е склонна да обръща сериозно внимание на нашите предприятия. Едва ли можем да се надяваме, че в бъдеще стопанската ни дейност ще се ползва от някакви по-значими преференции. Ние трябва сами да си изработим норми и правила, по които да се управляват предприятията, да ги изработим въз основа на нашите изказвания, а не да чакаме държавата да ни ги изработи."

Стефан Данчев и Васил Долапчиев акцентираха върху необходимостта да се продължи дейността на предприятията. За целта трябва да се намерят и да се влеят в тях необходимите финансови средства. "Всички усилия трябва да се насочат към намиране на необходимия ни ресурс, за да се накарат машините да работят. Необходимо е още веднъж да се огледат кадрите, да се увеличат разходите, за да можем да се надяваме и на увеличаване на приходите."

Със седем гласа за Управителният съвет прие отчета за деветмесечието на 2008 г. на "Успех ССБ Холдинг" ЕООД, прие също така налагането на мораториум за теглене на кредити на всички нива, на които не се изисква специалното разрешение на Управителния съвет.

В изпълнение на решението на Общото събрание на пълномощниците членовете на Управителния съвет решиха до 30 януари отново да се открие процедура за избиране на управител на холдинга.

По следващата точка Управителният съвет реши за следващата година да не се променя размерът на членския внос. Така той се запазва в размер на два лева за членството в ССБ, запазват се и досегашните размери на членския внос за асоциираните членове на ССБ, както и за читателите, ползващи услугите на фонобиблиотечната мрежа на съюза.

По следващата точка от дневния ред се подложиха на обсъждане проведените отчетни събрания на териториалните съюзни организации. И през тази година се потвърди констатацията, че посещението на събранията е като цяло по-слабо в големите организации и по-масирано в по-малките.

Особено оживена дискуссия предизвика материалът, отчитащ лятната практика на незрящите студенти през 2008 г. Стана дума, че това начинание на ръководството на съюза е срещнало затруднения още със самото си стартиране. Вероятно това се дължи на факта, че след завършването на висшето си образование младежите и девойките с увредено зрение на практика не могат да разчитат на професионална реализация в системата на съюза и това ги демотивира.

Информацията беше приета, но тя предизвика една по-задълбочена и по-широка дискуссия за работата на ССБ с младите хора. Всички се съгласиха, че е необходимо да се направи анализ колко студенти има във всички университети и да се види кой на каква фаза е в обучението си.

Като друга сериозна причина за намаляващия интерес на младите хора към дейността на ССБ, освен че не им се предлага работа, членовете на управителния съвет виждат и в значителната възрастова разлика между по-голямата част от членовете на ССБ и младите хора, които някак си се губят и не могат да намерят своето място в живота на организацията. Необходимо е всячески да се продължат опитите да се работи с младите хора и един от начините за това е като им се оказва помощ при търсенето и намирането на работа. Трябва да се провеждат повече срещи и разговори с тази част от съюзните членове и разбира се да се търсят нови идеи как да се работи с младите.

Борислав Лазаров сподели опит с останалите членове на Управителния съвет. Той каза, че е намерил работа на 15 човека по различни проекти и програми.

"На младия човек трябва да се намери работа, на възрастните да се организират развлечения и екскурзии."

Стефан Данчев обърна внимание на необходимостта не просто да познаваме потребностите и проблемите на младите хора, а да се стремим да опознаваме и самите тях като личности.

"Ние трябва да ги подпомагаме при търсенето на работа и въобще в процеса на тяхната професионална реализация, но те пък от своя страна трябва да имат адекватно образование, за да се реализират на пазара на труда. За съжаление нашите училища за деца с нарушено зрение не дават професионално обучение и това също стои като проблем при назначаването на работа."

Всички се съгласиха, че с младите хора трябва да се работи още по-целенасочено.

След това бе обсъдена и приета информация за участието на г-н Васил Долапчиев в заседанието на "Комисията за връзки с Европейския съюз" към борда на Европейския съюз на слепите. На заседанието са били обсъждани проведени анкети за правата на жените - най-вече в сферата на осигуряване на равни условия за професионалната им реализация. Другият проблем, който е занимавал комисията е образованието на незрящите в Европа.

Информация, засягаща международната дейност на ССБ, се съдържаше и в докладна записка на председателя за посещението му в Москва по покана на Всерусийския съюз на слепите. С особен интерес бе коментирана информацията за това какво прави руската държава за подпомагане на дейността на "ВОС". За разлика от нашата, Руската държава съвсем не се е дистанцирала от грижите и подкрепата за слепите хора. Там културата и спортът са обособени в отделен център. Тези дейности получават много сериозно финансиране извън бюджета на съюза на слепите. В Русия вече са прескочили записите на дискове и записват книгите на флаш памет. Четящите им устройства са дотирани от държавата. Има център за създаване на релефни карти и образи, има и огромна издателска дейност, но зад всичко това стои държавата. Около 40-45 процента от издължения данък добавена стойност се връща в предприятията. Всерусийският съюз на слепите има сключен петгодишен договор с държавата, по силата на който тя го субсидира с около 60 милиона само за придобиване на нови машини.

По следващата точка от дневния ред Управителният съвет реши по случай навършване на кръгли годишнини и за заслуги към дейността на Съюза на слепите в България да награди със съюзно отличие – сребърна значка Преславка Александрова Химирска, Димитричка Лазарова Нешева и Росана

Ангелова Георгиева.

Димитрина МИХАЙЛОВА

ГОДИШНИНА 200 години от рождението на Луи Брайл

Тази година се навършват 200 години от рождението на Луи Брайл – създателя на азбуката за хората лишени от зрение.

За да отбележим този светъл юбилей, в няколко последователни броя, публикуваме книгата на Жан Роблен “Луи Брайл”, посветена на гениалния съзидател.

Луи Брайл

Мощен прилив на благодарност ги носеше от най-затънтените части на земното кълбо, от Канада,

т всички континенти. Те бяха официалните представители на слепите от целия свят, събрани в една обща огромна вълна на признателност, дошли да благодарят на своя спасител.

Денят е 21 юни 1952 г. Тленните останки на Луи Брайл трябва да бъдат пренесени от Купврей – родното му село, в Пантеона и положени наред с великите мъже на Франция. Триумфът и славата, които неговото поколение му отказаха, след 100 години се разнасят по целия свят.

Кой е мъжът, комуто човечеството отдава почит? И какъв е приносът му за щастието на хората, за да предизвика единодушна Възхвала, надхвърляща границите на раси и националности?!

Картините от неговия живот ще ни разкрият капризите на съдбата, която го обрича на страдание и несправедливост, озарява го с вяра и надежда.

Настоящата книга е пламенен знак на почит към един от най-великите мъже на всички времена, служили на човечеството.

Равнината разстила до дъното на хоризонта необятните поля, където през август слънцето позлатява узрелите и натежали жита на Ла Бри. Необезпокоявани, стадата мирно хрупат зелените пасища. Намираме се на тридесет и пет километра на изток от Париж. Селцето Купврей е тук, съвсем наблизо. В противоположност на равнините, слизайки към селото, човек открива леко заоблени хълмове, по които са накацали, старомодните къщички на Купврей, а над всичко се извисява замъкът на принцовете Роан. По-надолу, сред една потънала в растителност долина, каналът Шалифер тече право към криволичещата река Марна. Това е истинският Ил дьо Франс, с неговата възшебна феерия от гори, вода и небе.

Купврей запазва и до днес живописния си облик на голямо село отминалото – с площада и старата чешма за добитък, сивите къщи, с олющена от времето мазилка, обраслите с мъх покриви, откъдето надничат характерните селски мансарди. Слизаме по стръмната улица “Сент Дени”, която тук наричат “Ла туарт”, към Купврей-Ба, към стария път де Бют, където се намира родният дом на Луи Брайл.

Къщата, която търсим, е в края на улица “Брайл”, както местните жители я наричали някога. Това е голяма селска постройка от камък и кирпич, все още стабилна, въпреки годините. Кафявите й прозорци, с малки стъкла, дъбовите врати, с изкусно изработен обков; големият покрив, с огромен, вече напукан комин, й предават вид на стара къща в Бри. Собственост на общината в Купврей, къщата е превърната в музей, който се поддържа от Световния съвет за благополучие на слепите. Посетителят може да види наред с документите, свързани с живота и делото на Луи Брайл, и многобройните практически приложения на великото му изобретение. Тук на 4 януари 1809 г. се ражда Луи Брайл. Баща му, седлар в селото, по това време е на 45 години и говори с гордост за детето, което носи радост в дома му: “Той ще бъде другарят ми на старини”. По стар френски обичай четири дни по-късно кръщават малкия Луи. Липсата на хигиена в селата по това време е причина за високата детска смъртност, а семейство Брайл е преживяло такава мъка и затова тук не искат да чакат.

Свидетелство за раждане

Пред нас, заместник-кмета на община Купврей, упражняващ гражданска власт в отсъствие на кмета на гореспоменатата община, на петнадесетия ден от месец януари, лято господне 1809, в десет часа

сутринта се яви Симон Ръоне Брайл на възраст 44 години, седлар, живеещ в Купврей, който ни показа отроче от мъжки пол, родено предния ден в четири часа сутринта от него и съпругата му Моник Барон, и заяви, че желае да даде името Луи. Гореказаните декларации и доказателства бяха дадени в присъствието на Ръоне Кокле на възраст четиридесет и пет години, бакалин, и Матьо Симоне – на възраст четиридесет и девет години, винар, и двамата живеещи в упоменатия Купврей. Бащата и свидетелите подписаха заедно с нас това свидетелство, след като им беше прочетено.

L'an Mil huit cent vingt le cinq Janvier de l'an
 de la République, nous soussignés, au nom de la
 Commune, faisons les fonctions de Maire, et de
 de la dite Commune, pour l'acte de naissance, et
 compare Simon Louis Braillier, âgé de quarante
 ans, bouvier, demeurant à Coupvray; lequel
 nous a déclaré un enfant de sexe masculin né le
 jour de ce jour à quatre heures du matin, au lieu de la
 Mairie de Coupvray, et auquel il a donné
 pour nom le prénom de Louis. Lesdits Braillier
 et de la dite Commune, ont été en présence de
 de quatre-vingt-neuf ans, et de
 de quatre-vingt ans, Nigouon, et de
 demeurant audit Coupvray, et ont lesdits
 avec nous à ce jour, après qu'ils ont été
 Braillier, compare, et moi-même.

Naisance
 d'un enfant
 M. Perron

Свидетелство за раждане

Signation de cette paroisse, qui ont été signés et
 Petit Braillier, Simon
 L'an Mil huit cent vingt le cinq Janvier de l'an
 de la République, nous soussignés, au nom de la
 Commune, faisons les fonctions de Maire, et de
 de la dite Commune, pour l'acte de naissance, et
 compare Simon Louis Braillier, âgé de quarante
 ans, bouvier, demeurant à Coupvray; lequel
 nous a déclaré un enfant de sexe masculin né le
 jour de ce jour à quatre heures du matin, au lieu de la
 Mairie de Coupvray, et auquel il a donné
 pour nom le prénom de Louis. Lesdits Braillier
 et de la dite Commune, ont été en présence de
 de quatre-vingt-neuf ans, et de
 de quatre-vingt ans, Nigouon, et de
 demeurant audit Coupvray, et ont lesdits
 avec nous à ce jour, après qu'ils ont été
 Braillier, compare, et moi-même.

Michel Boulinguez, Simon

L'an Mil huit cent vingt le cinq Janvier de l'an
 de la République, nous soussignés, au nom de la
 Commune, faisons les fonctions de Maire, et de
 de la dite Commune, pour l'acte de naissance, et
 compare Simon Louis Braillier, âgé de quarante
 ans, bouvier, demeurant à Coupvray; lequel
 nous a déclaré un enfant de sexe masculin né le
 jour de ce jour à quatre heures du matin, au lieu de la
 Mairie de Coupvray, et auquel il a donné
 pour nom le prénom de Louis. Lesdits Braillier
 et de la dite Commune, ont été en présence de
 de quatre-vingt-neuf ans, et de
 de quatre-vingt ans, Nigouon, et de
 demeurant audit Coupvray, et ont lesdits
 avec nous à ce jour, après qu'ils ont été
 Braillier, compare, et moi-même.

Кръщелно свидетелство

Кръщелно свидетелство

В година 1809, на осмия ден от януари беше кръстен от мен, енорийския свещеник, извършващ богослужението, Луи, роден на 5, син на Симон Ръоне Брайл от тази енория, и на Моник Барон, негова съпруга. Кръстник беше Луи Франсоа Андре Мишел, фермер от енорията Шалифер, кръстница – Женевиер Буленгр, дъщеря на Анри Буленгр от енорията Жаблин, които подписаха това свидетелство заедно с нас.

1812 г. Детето е на три години. Ходи, тича, игра, оглася с детския си брътвеж бащината къща. Това са щастливите мигове на детството, когато пробуждащото се съзнание на Луи носи белезите на интелекта, който ще се разкрие с времето. Момчето разтваря сърцето си за света – изучава всеки отделен предмет с големите си удивени очи, които скоро ще се затворят завинаги.

(Следва)

ИЗ ЖИВОТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ Добрич

На 8 декември 2008 в клуб "Детелина" на РО на сляпо-глухите в Добрич гостува добруджанският поет Кольо Чалъков. Той ни представи своята последна стихосбирка "Кокичета пробиват ледовете". Тя съдържа 88 стихотворения, подредени в четири раздела: "Кокичета пробиват ледовете", "С България в сърцето", "Пътят на свободата" и "Земя и небе". Стиховете му са пропити с много любов, патриотизъм и вяра в доброто. Поетът получи цветя и подаръци. Ние от своя страна го поздравихме с наши авторски стихове и песни.

Срещата продължи с честване на двойния празник на Анка Радева – 88-и рожден ден и деня на Св. Ана. Кака Ани е най-възрастният член на организацията ни. Тя е амбициозна жена с борбен дух! От 25 години е вдовица и сама се грижи за своята градина и дома си. Обича много цветята и за всеки празник тя ни осигурява букетите. Добра кулинарка е и на всички конкурси печели първата награда. Да ни е жива и здрава и да ни радва със своето лъчезарно присъствие още дълги години!

Калинка КОВАЧЕВА

***

Успешна 2008 година

Изпращаме старата и посрещаме новата 2009 година с нови надежди, нови мечти и с вяра, че ще бъде мирна, плодородна и още по-успешна.

2008 година бе юбилейна за членовете на РО на сляпо-глухите от Добрич. През нея участвахме в множество мероприятия, изложби, конкурси, срещи с поети, лекари и др.

Съставът за стари градски песни "Антица" спечели много отличия: "Диплом I място" на Републиканския фестивал на хора с увреждания в Перник, провел се от 28 до 29 юни; I място на Европейския фестивал за сляпо-глухи – Варна, 5 Септември; "Диплом I място" на фестивала "Листопад на спомените" – Варна, 17 октомври.

Съставът за автентичен фолклор "Добруджанка" също грабна I-во място на Европейския фестивал във Варна с представяне на обичая "Лазаруване". Двата дуета - за стари градски песни – Мария Андреева и Гинка Русева и за народни песни – Станчо Станчев и Мария Андреева, ни представиха блестящо на всички фестивали.

Горди сме, че нашите успехи намериха място в книгата "Дарования 2008" – издание на община Добрич и "Ротари клуб" Добрич. Книгата е история, сътворена от хората – дарования на Добрич и Добруджа. Четирима сляпо-глухи поети от нашата организация са включени в стихосбирката "Стихове от моята тетрадка". Същата е издадена по случай 130-ата годишнина на Червения кръст. В нея са поместени стихове на 23 поета от цяла Добруджа.

През годината спечелихме и реализирахме два проекта, финансирани от община Добрич. Партньори бяхме на сдружение "Надежда" Добрич в проекта "И те могат".

Спортният ни клуб "Устрем" също има добри резултати. Десет състезатели участваха в Националния отбор на България в Европейското първенство по лекоатлетически и физически дисциплини за сляпо-глухи във Варна. Същите спечелиха 22 медала.

В тези дни на размисъл и равносметка изразяваме своята благодарност към всички институции за разбирането и доверието, с които заедно търсихме решението на проблемите! В трудни времена живеем, но когато сме заедно ще постигнем повече и делата ни ще се увенчаят с успех!

Калинка КОВАЧЕВА

Казанлък

Как отпразнувахме Коледа и Новата 2009 година

Ние от Клуба на незрящите с председател Донка Карагитлиева, в който членуват 220 човека, се събрахме на 23 декември, за да отпразнуваме коледните и новогодишните празници.

Приветствия поднесоха председателката на клуба и най-възрастният член - обичаният от всички бай Рачо, който е на 93 години. Беше изнесена програма с песни, хумор, сатира и викторина. Имаше и награди. На всички беше поднесен обяд с почерпка.

С нетърпение очакваме лятото, за да започнат отново нашите екскурзии по исторически, забележителни и красиви кътчета на нашата родина. Желаем на всички хора с увреждания от цялата страна да бъдат здрави, упорити и да помнят, че животът е огърлица, на чиято връв се крепи надеждата.

Руска ЙОВЧЕВА

София

Коледно тържество

Териториалната организация "Възраждане" София с председател Пламен Бакърджиев традиционно организира за своите членове тържествено честване на коледните и новогодишни празници. На 19.12.2008 година в читалище "Св. св. Кирил и Методий" в квартал "Красна поляна" за пореден път бе организиран тържествен концерт. С подходяща литературно-музикална програма членовете на дружеството се поздравиха и си пожелаха много здраве и радостни дни по повод настъпващите празници. В края на концерта бе разиграна томбола и така всички присъстваща получиха малки, но емоционално скъпи подаръци. За всеки имаше сандвич, кафе, чай и безалкохолни напитки.

В препълнения с посетители и добре отоплен салон на читалището с внимание бе изслушана продължилата повече от час и половина литературно-музикална програма. Празничните дни отминаха, но за дълго всички ще помнят красивите изпълнения на:

- Катрин Витали и Ваня Димитрова, възпитанички на у-ще "Луи Брайл" и Националната музикална гимназия "Любомир Пипков", които изпълниха на пиано на четири ръце "Унгарски танц" №5 от Брамс, "Ръченица" от Парашкев Хаджиев и "Коледна полка" от Йохан Щраус.
- Мирослава Манасиева - сопран от Националното музикално у-ще "Любомир Пипков", която изпълни ария на Ромилда от операта "Ксеркс" от Хендел.
- Младия талантлив пианист студент от Националната музикална академия А. Агасян, който изпълни "Хорал" от Бах.
- Оркестър "Настроение" с ръководител Борис Пелих, който изпълни няколко подходящи за случая пиеси.

Председателят на организацията Пламен Бакърджиев най-сърдечно благодари на водещата на програмата Дарина Лилова и на читалищното ръководство за гостоприемството, което те традиционно ни оказват в навечерието на коледните и новогодишните празници.

Георги ПЕТРУШЕВ

Пловдив

Ще запомним неспокойния декември

По традиция за пловдивската регионална организация декември винаги е бил динамичен, наситен със събития и мероприятия, месец. Тазгодишният декември не беше изключение.

Срещите с местните власти, особено около емблематичните за нашия Съюз дати – 15 октомври, 13 ноември и 3 декември се оказаха подходяща форма за осъществяване на контакти и решаване на едни или други проблеми, свързани с хората със зрителни увреждания. Така на 2 декември представителна група от ТСО "Пулпудева" се срещна с кмета на район "Тракия" Гиньо Матов и хора от неговия екип, а на 9 декември разширена група от ТСО "Пулпудева", ТСО "Марица" и от градската структура на НАСГБ с кметицата на район „Централен” Райна Петрова и представители на районното ръководство. Разговорите протекоха на базата на направените преди броени дни отчети на районните кметове за първата година от мандата им, както и на базата на формуляр спуснат от община Пловдив, отнасящ се до опасните и труднодостъпни места в нашия град, които ние предварително бяхме адаптирали съобразно нашите изисквания и нужди и надлежно бяхме попълнили. На срещата акцентите се очертаха в три основни насоки – осигуряване на околна среда достъпна за хората с увреждания /подходяща инфраструктура, премахване на архитектурните и неархитектурни бариери/, социална ангажираност на местните власти /обществени трапезарии, административно обслужване по подходящ начин/ и подпомагане на интеграцията и трудовата реализация на зрително затруднените /организиране на кръгла маса с представителите на бизнеса/. В заключение си пожелахме подобни срещи да не са епизодични или по някакъв повод, а да станат постоянна форма на контакт, целяща подобряването на живота и бита на хората с нарушено зрение.

От 3 до 5 декември в Старозагорски минерални бани се проведе семинар, част от проект "Създаване на ефективен модел за социално-икономическо развитие на териториалните структури на ССБ". В последната група участваха представители на ръководствата на РСО Пловдив, Бургас, Стара Загора, Сливен и Благоевград. Професионализмът и ерудицията на лекторите – проф. Вл. Радулов и д-р ф.н. П. Стайков бяха безспорни и провокираха активността на участниците. Слабости имаше /може би защото бяхме последна група/ по отношение на подготвеността на персонала на хотел "Ропотамо" да посрещне и настани пристигащите семинаристи, имаше и пропуски в хигиената на помещенията за

нощувка, както и при осигуряването на бързо обслужване по време на храненето. Но богатата и полезна информация, която получихме, съчетана с невероятното за началото на декември време и възможността за контакти с колегите от другите териториални и регионални структури ще оставят незабравима следа у всекиго от нас.

На 17 декември се проведе последното за годината заседание на РУС. Непосредствено след него се проведе среща-беседа с представителката на Регионалната служба към АХУ Теодора Синджирлиева - човек изключително вест в тази проблематика, а програмният директор на НЦРС Александрина Костова запозна присъстващите с възможностите чрез проекти да се осигуряват средства за стоящите пред съюзните организации задачи.

По утвърдена вече традиция двете пловдивски териториални организации направиха на 18 декември коледно-новогодишно тържество. Яна Цветкова успешно ръководеше програмата. Скорошната кончина на Величка Кърпарова обаче не можеше да не остави своя отпечатък – изпълнителите пееха последните ѝ песни и плачеха заедно с присъстващите в залата. Посланието обаче беше категорично – всички недвусмислено обещаха, че ще продължат напред по начертания от нея път.

Още един проект на ССБ влезе в действие преди края на годината – "Помощ за зимата за зрителнозатруднени лица в затруднено икономическо положение". Идеята е благородна, но мнението ми е, че крайният ефект едва ли си заслужава усилията на толкова много хора /освен може би за съставителите и координаторите на проекта/.

Какво имам предвид?

Средствата за закупуване на продуктите бяха преведени дни преди коледните празници, което поради процедурните изисквания по проекта не позволи на потребителите да ги получат и ползват именно по празниците.

Осигуряването на продуктите е свързано с разходи за транспортирането и пакетажа им в големи пакети за всяко лице, както и товаро-разтоварен труд, които не са предвидени в проекта, и всяка организация трябва да търси начин да се справя на място. Най-трудно е разбира се на най-големите организации.

Мъгляво и нееднозначно формулиране на критериите и особено на тези, свързани с доходите. При получаването на помощи от различните държавни, общински или други институции и организации се взема предвид доходът, намален с добавката за чужда помощ. При вземането предвид само на личната пенсия се стига до парадокса хора с незначително по-голяма такава /от порядъка на един или няколко лева/ да получават в пъти по-нисък доход от хора, които получават наследствени, вдовишки и ред други надбавки.

Обезпечаването на продукти само за 10% от съюзните членове създава предпоставки за дразги и конфликти.

С две думи, има върху какво да се помисли по този въпрос.

И в заключение – да ни е спорна и плодотворна, да ни е берекетлия и късметлия новата 2009 година!

Георги ГЕНОВ

Средец

Бургаски таланти

На 6 януари 2009 по случай 200 години от рождението на Луи Брайл ТСО Средец и ТСО Бургас откриха изложба в Средец в галерията на "Пластмасови изделия" АД. Изложбата се организира под надслов "Да съхраним красотата около нас и в самите нас". Участваха нашите съюзни членове Стоян Филев – график от ТСО Средец и Иван Шавлов - живописец от ТСО Бургас.

Изложбата беше организирана с помощта и финансовата подкрепа на г-н Чолаков – изпълнителен директор на "Пластмасови изделия" Средец. Галерията, която ни беше предоставена безвъзмездно, е собственост на същата фирма.

С изработени пана в изложбата взе участие и майката на Стоян Филев г-жа Весела Парашкевова,

която е член на Контролния съвет на РСО Бургас. Именно нейна беше идеята за организирането на културната проява, а осъществяването стана съвместно с Бинка Монева – председател на ТСО Бургас. Изложбата беше открита един час преди традиционния обичай за Богоявление – хвърлянето на кръста в реката и галерията се изпълни с много гости от община Средец, дирекция "Социално подпомагане", сродни организации, частни и държавни институции, с които слепите работят.

Г-жа Монева запозна присъстващите с биографията на Луи Брайл - създателя на азбуката за слепи. Приветствия поднесоха кметът на Община Средец г-н Проиков, основният спонсор г-н Чолаков, г-н Петров – председател на РСО Бургас. Думата за благодарствено слово бе дадена на Весела Парашкевова.

Живописецът Иван Шавлов е роден на 02.04.1973 г. в Бургас. Завършил е средно образование в родния си град. От малък има проблеми със зрението. Рисува от много близо и се справя благодарение на остатъчното зрение, което има. Баща му също обича много да рисува и Иван си спомня, че първите му опити за рисуване са свързани с него. В изложбата участва с по-малко картини, защото голяма част от творбите му в момента са изложени в Атина.

Графикът Стоян Филев е роден на 14.04.1965 г. в Бургас. Завършил е Механотехникум в Бургас и понастоящем живее в Средец. Талантът е наследил от дядо си Атанас Парашкевов. Спомня си, че от петгодишен е рисувал заедно с дядо си на Бургаските минерални бани.

В първи клас на осемгодишна възраст участва в международна изложба "Опазването на Венеция" и печели бронзов медал. Рисува много отблизо, използвайки остатъчното си зрение, а повечето му картини са в много голям формат. Обича да рисува - това му доставя голямо удоволствие и го прави по няколко часа на ден. Едни от картините му са пейзажи на местности от района, в който живее. Други показват неговото детство, дома, в който е израснал и дядо му - седнал на стол пред къщата им. Самият Стоян споделя, че, докато е рисувал образа на дядо си, през цялото време е имал чувството, че разговаря с него. Сега живее заедно с майка си, членуват в ТСО Средец и продължават да творят заедно. Той рисува паната, а тя ги изработва. Живеят като всички обикновени хора, но Стоян не продава, а подарява картините си. Голям брой от картините в тази изложба ще подари на спонсори, институции и приятели, които му помагат.

Когато застанеш със Стоян пред една от неговите картини и започнеш да водиш разговор, те обзема чувство на голямо спокойствие и аз го попитах "Това сигурно е резултат от рисуването?", а той ми отговори, че рисуването го прави щастлив.

Бинка МОНЕВА

***

Много ми се иска да разкажа за една 24-годишна госпожица, член на ТСО – Средец. Това младо момиче от раждането си страда не само от зрителни увреждания, но и от остра форма на пареза. През краткия си живот е претърпяла десетина операции и но макар и с ограничени движения тя се движи самостоятелно. Тя не се е озлобила и не се е предала. Благодарение на помощта от страна на социални грижи, кметството, сътрудника на Съюза на слепите г-н Бързев и разбирането на г-жа Карайотова сега това момиче работи в детската градина. Там за първи път се чувства щастлива, защото сред колектива е приета като равностоен човек. Там в лицето на директорката г-жа Карайотова среща Човека с главна буква, жената с богата душевност.

Много ми се иска да споделя видяното на екскурзията на 29 и 30 ноември. Това момиче на 24 години за първи път излезе извън родния Средец. Възлание се четеше по лицето ѝ. Казанлък, Тракийската гробница, Храм-паметник Шипка, Етъра, Габрово, Арбанаси, Велико Търново с хълма Трапезица и Балдуиновата кула. За да стигне до всички обекти, трябваше да изкачи десетки стъпала, височини и надолница. За нормално движещи се, нормално виждащи хора, това е безпроблемно, но с пареза и увредено зрение, това е равносилно на подвиг. И колкото и трудно да беше, това момиче не каза "Повече не мога!", а напротив: "Аз искам, аз трябва да стигна там горе". Със сигурност за краката ѝ е било сериозно изпитание, но на душата ѝ бе леко. Благодарение на физическата подкрепа на г-жа Карайотова и един господин тя успя. Застанала там на високото до Балдуиновата кула, тя сподели: "Аз

съм безкрайно щастлива, че на 24 години стъпих по тези места, защото имах шестици по история и география, но знаех за тях само от учебника." Това откровение е толкова трогателно, неподправено, че коментарът е излишен. Нито миг на отчаяние, а силна воля и огромно желание и в бъдеще да има възможност да посещава красиви кътове от страната! Аз се надявам, аз вярвам, че докато има такива хора, със сърца отворени към хората и готовност да се притекат на помощ, доброто ще победи. Дай Боже!

***

Има дни, които не са отбелязани в календара като празници, но те ще бъдат запомнени от нас, хората със зрителни увреждания. За един такъв ноемврийски ден искам да ви разкажа. Есен е, но слънцето щедро огрява и дърветата, и полето. Подарен ден, с много топлина и светлина. По предложение на председателя на РСО Бургас Атанас Петров бе организирана еднодневна екскурзия до Жеравна и Котел. Поканени бяха хората от ТСО Айтос, Поморие, Средец, Карнобат и Бургас. Незабравими мигове!

Крачейки по калдъръмените улички на Жеравна и Котел, дишайки чистия планински въздух, за миг забравих болестите, ние се пренесохме във времето на нашето детство и младост. Стойки пред къщата на Йордан Йовков, като че ли пред нас оживяха Албена и Боряна, Вълчан и Гроздан, Нона и болното момиче, което е устремило жаден поглед и търси бялата лястовица. И някак неусетно и ние вдигаме глави и се надяваме, че и над нас ще прелети онази бяла лястовица, която носи здраве и щастие. И Жеравна, и Котел са неповторими с къщите и високите дувари, с тъканите килими и престилки. Преминали през времето, те са така живи, така топли, като че ли сега са излезли от сърчните ръце на жените. В Пантеона ние сведохме глави пред сърцето на д-р Петър Берон и Рибния буквар. Гледайки ятаганите, ни побиха тръпки и като че ли усетихме топлината на пролятата кръв на стотиците жертви от Априлското въстание. Оживяха и Бенковски, и Раковски, и Волон, и Ботев, и Левски. Напушайки Пантеона, като че ли самочувствието, че сме българи малко се повиши. Разговорите бяха все за тези млади хора, които отдадоха своя живот за Свободата, а за съжаление сега са позабравени. В Природонаучния музей влязохме в друг свят - в чудния свят на природата. Животните оживяха, а хербариите пазеха омаята на цветя и дървета. Неповторимо чувство на спокойствие цареше около нас. Макар всички в трета възраст, с много сребро в косите и с бял бастун в ръка, не удържахме на порива и с бодр дух запяхме: "Хей поле, широко, хей Балкан, ти роден наш". Песента изригна от гърдите ни така спонтанно, така сърдечно, че е невъзможно да не ни е чул Господ! В автобуса, като ехо от преживяното, продължихме с откъси от стихотворения, които още помним. Връщайки се, минахме през село Медвен и си припомнихме за Захари Стоянов и неговите "Записки по българските въстания". А на 25 ноември пак по решение на председателя Атанас Петров в хижа "Орловец" бе организиран семинар за председателите и сътрудниците от Бургас, Айтос, Карнобат, Поморие и Средец. Гост на събитието бе г-жа Живка Павлова - главен специалист организационна дейност в ССБ. Обстановката в хижата бе подходяща и заседанието бе много благотворно и полезно. Бяха разгледани молбите за помощи и бяха предложени за гласуване. Г-н Атанас Петров предложи дългогодишния сътрудник Стоян Бързев от ТСО Средец да бъде удостоен със Сребърна значка за приноса му в работата на ССБ. Предложението бе гласувано и прието с пълно мнозинство. На Живка Павлова бяха зададени въпроси, на които тя даде точен, изчерпателен отговор. За нея нямаше неудобни въпроси, защото самата тя е незряща и защото тя ежедневно се сблъсква с дискутираните проблеми. След изчерпването на дневния ред вечерта продължи в топла, сърдечна атмосфера. Много весели случки се разказаха, много стихове се издекламираха, много вицове се казаха. С това ние доказахме, че не само можем да хленчим, но и можем да се веселим. Искам да завърша с думите на една жена, която само от 3 години е член на ТСО Бургас: "Тук в Съюза на слепите аз намерих моя втори дом!". Коментарът е излишен. Надявам се за всеки от нас да е така!

Весела ПАРАШКЕВОВА

Плевен

На 29 декември от 10 часа в Клуба на ССБ се проведе новогодишна среща на ЦС към РСО Плевен, на която бяха поканени всички председатели и сътрудници от региона.

Председателят на РСО г-н Ангелов отчете работата на организацията през годината.

Със задоволство искам да кажа, че поставените от нас задачи бяха изпълнени с чувство за отговорност от всички дружества в срок, каза той.

За наша голяма изненада бяхме поканени на тържествен обяд в ресторант, по случай новогодишните празници.

На срещата бяха поканени като официални гости бившите председатели на РСО Плевен г-н Иван Райков и Димо Дочев, които бяха бурно аплодирани. Това е наистина достойна за уважение постъпка на сегашното ръководство в лицето на г-н Ангелов и г-жа Танкова.

Г-н Ангелов поздрави всички присъстващи с най-топли думи, пожела им весела Коледа и щастлива Нова година.

Приветствие към всички поднесе сътрудничката от Червен бряг Веска Вутева. Да ни е честита новата 2009 година!

Да я посрещнем с радост и веселия, да я изживеем в мир и любов, да я изпратим със сбъднати мечти! И накрая по стар български обичай бе поднесена на всички баница с паричка, която се падна на Теменужка Иванова от Долни Дъбник. С това се създаде приповдигнато новогодишно настроение.

Чества се и 70 годишният юбилей на Маргарита Петкова, Ганка Стефанова от Бяла Слатина и Момчил Коцев от Мездра, на които бяха връчени подаръци.

Новогодишни подаръци получиха и всички председатели и сътрудници към РСО Плевен.

Всички благодариха на ръководството за този жест.

И така весели и доволни от срещата се веселихме до късно след обяд.

Да ни е честита 2009 година!

Веска ГЕОРГИЕВА

Червен бряг

ТСО Червен бряг

Има дати, събития и празници, които не могат да се отминат незабелязани.

Така е и с организираното тържество на ТСО за посрещане на коледните и новогодишни празници. Празникът се проведе в Културния клуб на пенсионера в Червен бряг при много голямо посещение. Салонът беше специално украсен с коледна елха, сурвачки, Дядо Мраз, и много гирлянди и други украси.

Гости на тържеството бяха председателката на РКС Тинка Кирова, Нивяна Сотирова, и нашият спонсор – началникът на хранителни магазини Невенка Милчева.

За наша голяма радост певческата група "Пей сърце" с ръководител Крася Борисова ни изнесе богата литературно-музикална програма.

На всички сътрудничката Веска Вутева подари букетче карамфили, а на ръководителката баница и шоколадово руло.

Председателят Георги Василев благодари на групата за гостуването и хубавата програма, поздрави всички с много топли думи и пожелания за весела Коледа и щастлива Нова година! На всички членове и организации от региона са изпратени поздравителни новогодишни картички.

Сътрудничката изнесе специално новогодишно слово към всички членове, като им поръча да гледат на 31 декември телевизия "Ета", където ще бъдат поздравени. Тя поздрави и всички членове, родени през месец декември: Николай Василев, Никола Илинов, Иван Иванов, Ивка Христова, на които бяха подарени цветя, а те почерпиха всички.

Спонсорката Невенка Милчева, поздрави присъстващите по случай коледните и новогодишни

празници и всички бяха почерпени с деликатесни баници, направени лично от нея.

Приветствие към присъстващите поднесоха и другите официални гости.

Накрая всички бяха почерпени със сандвичи, безалкохолно, вино, вафли и баници, направени от Цеца Въткова.

Под звуците на акордеона на Крася Борисова всички се веселиха от сърце до късно след обяд!

Веска ГЕОРГИЕВА

МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ Важен международен форум на слепите

На 74-ия Международен конгрес на слепите есперантисти активно участваха и 4 български есперантисти: Керанка Милушева, зам. председател на АНЕБ – водач на групата, която участва в работата на асамблеята на ЛИБЕ, Спас Карафезов – председател на НЧС "Луи Брайл", Георги Гергов, който много активно се включи в работата на младежката група и Елена Александрова. Нашите представители участваха в изготвянето и приемането на една фундаментална резолюция.

РЕЗОЛЮЦИЯ

на 74-ия международен конгрес на слепите есперантисти,
проведен в Премантура, Хърватия от 11 до 18 юли 2008 година

Участниците в 74-ия Международен конгрес на слепите есперантисти – 76 представители от 14 страни, обсъдиха като основна тема проблемите на зрително затруднените в големите градове, предимно свързани със самостоятелното придвижване. Конгресът и генералната асамблея на Международната лига на слепите есперантисти (LIBE) приеха следната резолюция:

ЗРИТЕЛНОЗАТРУДНЕНИТЕ И ОБКРЪЖАВАЩАТА СРЕДА

1. Генералната асамблея на Международната лига на слепите есперантисти призовава органите на общинската и държавната власт и институциите на Европейския съюз в своите решения да вземат предвид достъпа на зрително затруднените до образование, професионално обучение и трудоустрояване, като не допускат дискриминация по отношение на тези хора.

Архитектурната среда трябва да бъде сигурна и достъпна за всички.

Генералната асамблея със задоволство констатира, че Европейският съюз на слепите осъзнава необходимостта да се работи за социално включване на хората с увредено зрение в обществото.

2. Генералната асамблея на Международната лига на слепите есперантисти констатира, че младежите, владеещи чужди езици и проявяващи интерес към международна дейност, не са достатъчно ангажирани в работата на международните организации.

Установената от 1921 година традиция за провеждане на ежегодни международни конгреси на слепите есперантисти предлага възможност за създаване на интеркултурни отношения и подготовка за международно сътрудничество. Затова информирането за международния език есперанто и контактите с организациите на слепите са необходими.

Генералната асамблея призовава есперантистките организации на незрящите заедно с националните организации на слепите да поддържат създадената в продължение на десетилетия култура чрез есперанто.

Посредством списание "Есперанта лигило" ("Есперантска връзка") и мрежата от делегати и лица за контакти в националните организации на слепите, Международната лига на слепите есперантисти през периода 2009-2012 година следва да разпространява информация за материалите, издадени на есперанто, за възможностите за обучение и международни срещи, както и да подкрепя регионалното и международното сътрудничество.

Неделка ЛОЗАИЧ – Председател на ЛИБЕ

Антун КОВАЧ – Председател на 74-ия Международен конгрес на слепите есперантисти

НОВИ КНИГИ Отпечатани книги на брайлов шрифт през 2008 година

Амичис, Едмондо де: - "Сърце" - 5 т.

Балдачи, Дейвид: - "Коледен експрес" - 4 т.

Брайнхолст, Вили: - "Изкуството да останем млади или животът започва след четиридесет" - 2 т.

Буличов, Кир: - "Момиченцето на което нищо не може да се случи" - 1 т.

Габровски хумор - 1 т.

Господинов, Георги: - "Естествен роман" - 2 т.

Дал, Роалд: - "Матилда" - 2 т.

Джон, Патриция Ст.: -

"Откритията на Люси" - 3 т.

"Тайната на дивата гора" - 3 т.

Дончев, Антон: - "Време разделно" - 9 т.

Дюма, Александър: -

"Граф Монте Кристо" (Том 1) - 16 т.

"Граф Монте Кристо" (Том 2) - 15 т.

Екен, Сесили: - "Вихрите на Буритания" - 2 т.

Енев, Златко: -

"Гората на призраците" - 6 т.

"Добре дошли в Хайноланд (Паркът на призраците)" - 6 т.

"Пустинята на призраците" - 6 т.

Левийн, Гейл Карсън: - "Вълшебният прашец и спасяването на яйцето" - 2 т.

Лондон, Джек: - "Белия зъб" - 5 т.

Мишима, Юкио: - "Златният храм" - 5 т.

Отесен, Джозефин: - "Златният извор" - 2 т.

Роулинг, Дж. К.: - "Хари Потър и Даровете на Смъртта" - 14 т.

Сотиров, Ангел: - "Рехабилитация на хората с нарушено зрение" - 3 т.

Топалов, Кирил: - "Нерви" - 4 т.

ОБЩЕСТВО Размисли зад борда или тъжна песен за успокоение на сърцето

От дълго време ме гложди мисълта да напиша това. Все не й обръщам внимание, но накрая реших да го направя, за да ме остави на мира, да въздъхна с облекчение и да продължа обикновените си работи с една грижа по-малко. Поводът е прост, банален, до болка познат, но заедно с това пронизително тъжен за потърпевшия. С една дума, съкратена съм от работа. Знаем, че много хора ще кажат, че не познават тази болка, защото не са били назначавани въобще през живота си. Но много хора и ще ме разберат. Значи, вървиш си по утъпкания път като коня, който преди е теглел вагонетката в мините и без да искаш си мислиш, че това е твоят свят и от него зависи здравината и солидността на всичко изобщо. И един ден те освобождават от всички принадлежности и вместо да ти стане по-леко, примигваш учудено на изведнъж облялата те светлина с полуослепелите си очи. Разбира се, за някои съкращението е истинско освобождение, но за мен, сляпа по рождение и прекарала целия си трудов живот в печатница за слепи, едва ли ще е лесно да продължа, свирукайки си. Или поне засега не виждам изход.

И така, размисли зад борда... Интересно какви ли мисли идват в главата на давец се човек. Разбира се, не за вечните проблеми или кулата от слонова кост. Разбира се, целият е зрение, слух и осезание в

стремежа си да се докопа до нещо, което може да го измъкне на брега. Да, така е с истинското море, а когато си зад борда дълго време и не си се удавил, а само гледаш течението на живота, можеш и да помислиш.

И втората част на заглавието ми, тъжна песен за успокоение на сърцето. Взех я от заглавието на една много трогателна книга на Анатолий Приставкин. Той сигурно е живял в дом за изоставени деца и преживяното не го е оставяло на мира. Та си мисля, полюшвайки се върху бавните вълни, че всъщност всяко човешко творение е песен за успокоение на сърцето. Е, не е задължително непременно да е тъжна, може да е например весела, агресивна, жестока, кадифена, разбираща, според каквото има в сърцето. Мисля си за отчаяното желание на човека да каже нещо на своите подобни. И какво излиза – всички литературни произведения, научни трудове, графомания и дори писанията, които умиращите затворници с неимоверни усилия издълбават по стените на килията, са все едно и също. Отчаян зов към другите. Някак непоносимо е да изчезнеш и никой да не знае твоята песен. Друг въпрос е дали тя интересува някого. За успокоението на сърцето най-важното е да им се каже, а какво ще се получи не е толкова важно.

И аз искам да разкажа за моята професия. Тя е единствена в България, пък и в света не сме много. Ние правехме учебници за слепите деца. Адаптирахме изданията на нормалните учебници. Тази работа е трудна, интересна и творческа. Но вместо да се гордеем, някак се срамувахме, защото всъщност нямаме право на това. Винаги сме били смятани за нещо като производственици. Сложно е да описвам какво правехме (заедно с учителите по съответния предмет), за да се получат разбираеми учебници, доколкото това е възможно. Ще кажа само, че страницата на брайлов шрифт (това е азбуката на слепите) се състои от 27 реда и 32 знака. Каквото и да има в нормалния учебник – таблица, схема или друго сложно нещо, трябва да се вмести в тези рамки. Правехме и всички чертежи по геометрия, физика, химия и подобия на някои картинки в учебниците за малките. Това е много трудно, защото нямаме големи възможности за релефно изображение. Да, беше трудно, уморително и сладостно. И все пак малко тъжничко, защото имаше огромно поле за работа и изследване какво по-добро може да се направи, но никой не се интересуваше от това. Като дете слушах един радиотеатър. Най-добрите журналисти бяха затворени на едно място и пишеха статиите си уж за някакъв вестник. А всъщност целта на работодателя беше да ги затвори далеч от хората и просто да унищожава статиите им. Разбира се, плоска фантастика, но и моята професия ми прилича на нещо подобно. Сладка или не, засега тази работа свърши. Поне тази година няма да се правят учебници за слепите деца, а дори и да се правят някога, то ще бъде без мен.

Добре, поплаках за изгубената професия, която отначало смятах за временна, докато завърша образованието си, а стана почти за цял живот. Да, обичам я, свикнах с нея, но няма какво да се прави. Стоя си зад борда, полюлявам се паянтово на пенсията си и мисля дали няма някоя дъска да изплувам. Работя на компютъра вкъщи, уча все нови неща с плахата надежда да се пласирам на трудовия пазар. Разбира се, за да ме наеме някой на работа, трябва да стане чудо. Християнка съм и вярвам, че за Бога няма нищо невъзможно. Като се замисля, целият ми живот е чудо. Но докато чакам, правя всичко възможно мечтата ми да се сбъдне. Наистина чудото трябва да премине много препятствия. По принцип длъжността ми никъде не е отразена в нашите характеристики. В трудовата книжка професията ми е "Работник". Сега си търся работа и ми е интересно как ще докажа, че това значи редактор, коректор. Пак трябва да разчитам на чудо някой да ми повярва, а освен това да приеме за него да работи сляп човек. И най-голямото чудо в този студен и егоистичен свят ще бъде да намеря човек, който иска да работя за него и е готов да разбере какво мога и да ми помогне да направя онова, което още не мога, а му е необходимо. Затова трябва сърце, ум и доброта. И Бог да го докосне нежно и той да отговори.

Ето, написах песента за успокоение. Сега мога да продължа нататък. Ще я чуе ли някой, ще се отзове ли? Ако не може да ми помогне, поне да си поплачем на рамото един на друг, да се помолим заедно на Бога, пък с Неговата помощ може да построим и сал, а ако имаме повече сили и смелост и голям, красив кораб за далечно плаване. И дано вятърът да е попълтен!

Румяна КАМЕНСКА

ПРОЕКТИ Информация за проект "Достъп до образование и труд на зрителнозатруднени лица"

Съюзът на слепите в България изпълни проект "Достъп до образование и труд на зрителнозатруднени лица". Проектът се осъществи с финансовата подкрепа на "Мобилтел" ЕАД чрез създадената от него социална програма "Грант М-тел".

РЕЗЮМЕ НА ПРОЕКТА

Обща стойност на проекта: 24 070 лева

Дейностите стартираха през м. юли и приключиха в края на 2008 год.

Водеща организация: Съюз на слепите в България

Партньор: Сдружение "Национален център за рехабилитация на слепи"

Основна цел беше: Подпомагане на социалното включване на зрителнозатруднени лица – деца и възрастни - в обществения живот чрез осигуряване на достъп до образование и труд.

Специфични подцели на проекта:

Изравняване на възможностите за учебна подготовка на децата със зрителни увреждания с тези на останалите от общообразователните училища чрез подобряване на достъпа до учебен материал, включен в задължителната училищна програма от I до IV клас; Подобряване на качеството на издаваните «говорещи» книги в единственото за страната специализирано студио, работещо в системата на ССБ, чрез осигуряване на необходимата техника – брайлов принтер; Осигуряване на възможности за професионална реализация на зрителноувредени хора от активна икономическа възраст посредством провеждането на професионално подготвителен курс по тапицерство от НЦРС - Пловдив; Сnižаване на дистанцията между хората с увреждания и останалите членове на обществото, в т.ч. на потенциалните работодатели и колеги, чрез разкриване на техните професионални умения.

Целеви групи на проекта бяха:

Ученици със зрителни увреждания от I до IV клас на възраст от 7 до 12 години от двете специализирани училища за деца с нарушено зрение в страната /София и Варна/ и от следните ресурсни центрове за подпомагане на интегрираното обучение и възпитание на зрителнозатруднени деца и ученици: Велико Търново, Сливен, Габрово, Благоевград, Кюстендил, Враца. Комплекти от записаната литература са в наличност и в 7-те базови фонотеки в страната: София, Пловдив, Русе, Дряново, Варна, Стара Загора, Плевен. Хора с нарушено зрение от икономически активна възраст. Всички зрителнозатруднени читатели в страната, тъй като всички те са реални и потенциални ползватели на „говорещи” книги от Фонотеката към ССБ.

Основните дейности, които се извършиха по проекта, са:

Запис на учебна литература, изучавана от I до IV клас на компакт дискове. Подобряване на качеството на „говорещите книги” за слепите хора, записвани в Специализираното студио към ССБ чрез осигуряване на брайлов принтер за отпечатване на хартия на етикети, обложки и други на релефно-точков /брайлов/ шрифт. Провеждане на курс по тапицерство за зрителнозатруднени лица в Националния център за рехабилитация на слепи в Пловдив. Повишаване на информираността на обществото за проблемите и възможностите на целевата група чрез организиране на изложба на произведенията в хода на проведения професионален курс продукти и текущо разгласяване на целите, дейностите и резултатите от проекта.

Дейностите се извършиха в Специализираното студио за звукозапис на ССБ в София и в Националния център за рехабилитация на слепи в Пловдив.

Основни постигнати резултати:

Със записването на учебна литература за децата от I до IV клас се постигнаха следните по-важни социални резултати: Издадени 50 заглавия говорещи книги за деца /и възрастни/ на световно известни автори, записани на СД. Осигурен свободен достъп за 123 незрящи ученици до литературната

съкровищница и равнопоставеност при запознаването с литературните произведения за деца, включени в „Библиотека на ученика”; Създадени подходящи условия в двете специализирани училища за нормална подготовка на учениците със специфични образователни потребности и за пълноценно протичане на учебния процес в часовете по литература. Създадена практически нова среда за ефективно социално включване на млади, учещи се хора още от най-ранната им възраст. Закупуването на брайлов принтер осигури качествено подобряване на говорещите книги, записвани в Специализираното студио към ССБ и даде възможност на слепия читател да се запознава веднага, без разход на време и усилия, със заглавието и съдържанието на книгата, която държи в ръцете си. В резултат на провеждането на курса по тапицерство за зрителнозатруднени трима души с нарушено зрение придобиха трайни практически умения и възможност за практикуване на нова професия. Дейността по информиране на обществеността за проектните цели и резултати с включените изложба и пресконференции подсигури желаня отзвук и по този начин информация за потенциала и възможностите на целевата група достигна до обществото като цяло и в частност – до потенциалните работодатели, колеги, хора от обкръжението на незрящите.

Проектът приключи с пресконференция за финализирането му, която се проведе на 12 януари 2009 в сградата на централното управление на ССБ. Присъстваха представители на ръководството и екипа на ССБ, НЦРС Пловдив, СОУ за ДНЗ "Луи Брайл", сп. "Зари, фондация "Хоризонти". Пресконференцията предизвика определен медиен интерес и беше отразена от БТА, ББТ, Нова ТВ.

Настоящият проект стана възможен благодарение на Програма "Грант М-тел", финансирана от "Мобилтел" ЕАД. Изразените тук становища са на автора/ ССБ/ и не отразяват непременно мнението на "Мобилтел" ЕАД.

Павлина СТЕФАНОВА

РАВНОСМЕТКА НЦРСГ "Хелън Келър" – трамплин за по-нагоре и по-нагоре

Нека припомня накратко как започнах да се връщам към по-пълноценен живот.

През 2006 г. в клуба на инвалидите в Долни Дъбник г-жа Веселина Вълчинкова – председател на ТСО към ССБ организира беседа на тема "Стартиране и управление на дребен и среден бизнес". Беседата ни беше изнесена от Недко Недев.

Ето, че след беседата резултатът вече е налице.

През пролетта на 2007 г. се включих в курсове по компютри към НЦРС. Изкарах ги успешно, но жаждата за знания се усилваше все повече и повече. Желанието ми беше да мога да се реализирам като счетоводител, каквато бях преди ослепяването си. Естествено, че трябваше да премина специален курс на обучение. Благодарение на това, че имам и увреждане на слуха бях поканена на такова в НЦРСГ "Хелън Келър" Пловдив с ръководител г-н Парапанов. Не смятайте, че с лекота споделям за двойното си сензорно увреждане, но в случая трябваше да съм и глуха, за да получа това, което искам.

През есента на 2007 г., постъпвайки на компютърен курс в НЦРСГ, аз знаех какво искам. Оказа се, че нито един счетоводен софтуер не е пригоден за счетоводители с увредено зрение. Насмалко мечтата ми не отиде по дяволите. Решение се намери и на този проблем. Бе създаден счетоводен софтуер за тотално слепи счетоводители. Създателят на това чудо в информатиката е г-н Георги Димитров Георгиев – икономист, програмист, разпространител на счетоводен софтуер и колега по съдба. Обучението ми протече успешно. За съжаление, въпреки обещанията от работодатели, не се реализирах като счетоводител. Подкрепяна от ръководството на НЦРСГ "Хелън Келър" и с проявеното разбиране от страна на бюрото по труда в Долна Митрополия (филиал град Искър), кметството и училището в село Писарево, съм назначена като технически сътрудник в училище по тригодишна програма. Знанията в областта на информатиката все са недостатъчни и спецификата на работа изискват все повече и повече професионално усъвършенстване.

За наша голяма радост, вследствие на много усилия и труд, НЦРСГ "Хелън Келър" вече разполага с леглова база, макар и оскъдна. Оборудвани са компютърен кабинет, кабинет за рехабилитация на

тотално сляпо-глухи и неми и кабинет за усвояване на полезни умения. Спалните помещения ухаят на нова мебел, има санитарен възел с постоянна топла вода. Центърът разполага със специално оборудвана столова, в която също протичаше нашата рехабилитация. Курсистите тук взаимно си помагаме да усъвършенстваме самостоятелността си в трудното, но не непреодолимо ежедневие. Наслаждавайки се на обновения интериор, осъществих и поредното си обучение, което бе проведено извънредно, заради моите професионални потребности.

На 28.12.2008 г. се състоя осветяването на новата придобивка. Последва читателска конференция посветена на 128 години от рождението и 40 години от кончината на Хелън Келър под надслов "Какво знаем за Хелън Келър". Наградени бяха най-добре представилите се, а на всички бяха връчени грамоти за участие.

За изпроводяк на успешната и ползотворна 2008 бе организирана галавечер с вечеря, мелодични песни и кръшни хора с активното участие на всички нас. Естествено хорото водеше г-н Парапанов.

Годишната равностметка ме удовлетворява и искрено ме радва!

С настъпването на Коледните празници и новата 2009 желая на всички колеги по съдба дълъг живот, много успехи, толерантност и по-добра реализация в обществото.

Искрено благодаря на всеки, който ни подава ръка и само добрини да среща под синьото небе!

Величка ДРАГАНОВА

СКРЪБНА ВЕСТ На 14 декември бяхме покрусени от скръбна вест

– след дълго и тежко боледуване ни напусна Величка Кърпарова – творец с огромни заложби и възможности, оставила ярка следа в културния живот не само на пловдивската регионална организация, но и на целия Съюз, както и сред широки кръгове от културната общественост. Тя продължаваше да твори до последния си дъх. За всеки ценител на изкуството и литературата беше и ще бъде емоционална и интелектуална наслада да слуша нейната музика и да чете нейната поезия. Поклон пред паметта ѝ!

СПОРТ Добра година за българския голбал

През 2008 г. Българският голбал продължи своята възходяща линия. Имаше участие на 3 състезания зад граница, на две от тях българите участваха като национали, а в третото като клубен отбор в лицето на "Витоша" Софийски университет. Установи се твърде добро партньорство с колегите от Гърция. Най-напред в средата на март "Витоша" СУ взе участие на турнир в град Литохоро, в близост до Солун. Там българите завоюваха бронзовите медали. В началото на октомври българските голбалисти отново участваха на състезание в Солун, където бяха на стъпка от първото място, но и среброто е красноречив знак за силата на родния голбал. Гърците върнаха визитата с цели три отбора на "Отворения турнир по голбал за купата на България – 2008", провел се на 18 и 19 октомври. Категорично може да се заяви, че гръцкият голбал е от ранга на българския, но с тази разлика, че гърците имат повече равностойни отбори, което липсва у нас. Най-малко три гръцки отбора са със сходна класа, което допринася за тяхното по-бързо развитие. Трябва да се уточни, че гърците преди Олимпийските игри в Атина от 2004 г. нямат голбал, но като домакини те имат право на квота и подготвят както мъжки, така и дамски национални отбори. Голбалното българо-гръцко сътрудничество трябва да продължи и занапред, тъй като и за двете страни то е много полезно. Не е за пренебрегване и географският фактор. Транспортирането до Гърция на един голбален отбор е значително по-евтино, отколкото същият отбор да участва на състезание например в Испания. Доскоро подобно партньорство Витоша СУ имаше с голбалистите от съседска Сърбия, но за съжаление през 2008 това партньорство позагълхна. Този недостатък трябва да се коригира, защото сръбският голбал също е от нашата черга, макар че с една идея българите са по-добре организирани, а от там и по-мотивирани за игра и победи. Безспорно най-скъпопоструващата голбална инвестиция зад граница през 2008 г. беше участието на

Българския национален отбор на състезанието в Мадрид.

Ето по-подробна информация за това българско участие:

Нашата делегация се състоеше от 8 члена – 6-има състезатели, треньор и придружител-преводач.

Групата пристигна в испанската столица на 26 юни с редовен полет на авиокомпания България Еър.

Спортният форум се проведе в 3 направления – голбал за мъже, голбал за жени и футбол за незрящи.

В мъжкото съревнование, където участваха и българите, трябваше да се състезават 5 тима, но отборите на Германия и Алжир не пристигнаха. Така при мъжете останаха 3 отбора – националните А и Б отбори на Испания и България.

Организаторите съставиха програмата по начин, даващ възможност на всеки от отборите да има минимум по 6 двубоя. Отборите заели първите 2 места отиваха на финал. Така българите изиграха по 3 двубоя с 2-те национални гарнитурни на Испания.

Срещу Испания Б се получиха следните резултати:

На 27 юни – България - Испания Б – 12 : 4 и отново 12 : 4;

На 28 юни – България - Испания Б – 8 : 6.

Така лъвовете успяха да преодолеят съпротивата на резервната гарнитура на пиренейците.

В двубоите срещу А отбора на домакините нещата стояха по-иначе. Като се има предвид, че този отбор е сред първите в световен мащаб, може да се заключи, че българите имаха само полза от 3-те предварителни срещи с него. В срещите с титулярите на Испания се получиха следните резултати:

На 27 юни – България - Испания А – 0 : 10;

На 28 юни – България - Испания А – 4 : 7 и 4 : 9.

Тройката се оформи по следния начин:

1. Испания А;

2. България;

3. Испания Б.

На 29 юни бе финалът между Испания А и България. Безспорно това бе най-интересният двубой сред мъжете. Първото полувреме мина под диктовката на испанците, които го завършиха с аванс от 4 гола, при резултат 5 : 1. Второто полувреме може да се каже категорично, че българските юнаци надиграха съперника, като приключиха полувремето с резултат 3 : 1 за тях. Крайният резултат бе 6 : 4 за Испания А, но българите могат да бъдат доволни от това, че на финала играха като равен с равен срещу много силен съперник.

Голямо удовлетворение за нас бе призьт за голмайстор, който спечели Николай Желязков (Парата) с 22 вкарани гола.

Така българите се завърнаха с два трофея – купа за второ място и купа за голмайстор, които бяха поставени в препълнената витрина на "Витоша" Софийски университет.

При дамите участваха 4 отбора, а класирането е следното:

1. Швеция;

2. Великобритания;

3. Холандия;

4. Испания.

При футбола шампион стана отборът на Аржентина.

Организацията на спортния форум бе на високо ниво. Българите бяха настанени в 4-звезден хотел, а самото състезание се проведе в университетска спортна база. Спортистите имаха възможност да използват басейн в паузите между мачовете. От това си право лъвовете се възползваха активно.

Делегацията се завърна на 30 юни с редовен полет на авиокомпания България Еър.

За това участие на българските национали спомогнаха отново много хора и организации. Ето по азбучен ред спомоществателите:

България Еър с изпълнителен директор г-н Павлов; Българска параолимпийска асоциация с председател Илия Лалов; Поделение "Социално битово обслужване" към Софийски университет "Св. Климент Охридски" с директор Петко Горанов; Съюз на слепите в България с председател Васил Долапчиев.

Подкрепа на българския национален отбор оказа и испанската организация за хора със зрителни увреждания.

А ето и съставът на българската делегация:

Треньор: Илия Попов;

Асистент и преводач: Михаил Илиев;

Състезатели: Веселин Кушнеренков, Доброслав Илиев, Иван Брадов, Иван Янев, Николай Желязков, Христо Желязков.

Това състезание струваше много усилия на българите, тъй като за неговата организация бяха впрегнати всички възможни сили и съвсем малко оставаше отборът да не вземе участие на този спортен форум. За огромно щастие в крайна сметка пъзелът бе подреден по максимално добър начин.

Българите се увериха, че легендите, носещи се за испанските незрящи, отговарят на действителността. Наистина испанците разполагат, като че ли с неограничен финансов ресурс.

През есента на 2008 Николай Желязков стана голмайстор още на две международни състезания – в Солун и в София на "Отворения турнир за купата на България".

На родната голбална сцена за съжаление сивотата е тотална. В Сливен ССБ организира републиканско първенство в средата на октомври, но качеството на вътрешния голбал е силно занижено. Аналогична беше картината и на турнира във Варна, организиран от Спортен клуб "Успех". И на двете състезания отборът на Витоша по-скоро се състезаваше сам със себе си, отколкото с останалите отбори, които трябва много сериозно да работят, ако искат да играят качествен голбал.

И през изминалата година най-елитното голбално събитие у нас си остана "Отвореният турнир за купата на България по голбал". Участваха 9 отбора – 4 български, 3 гръцки, 1 испански и 1 турски.

Българските шампиони от "Витоша" СУ след блестящи игри достигнаха до финала срещу гръцкия шампион. След невероятен двубой българите за втора поредна година оставиха купата на страната у дома. За първи път на подобен форум участва юношески национален отбор. Младите лъвчета се представиха на много добро ниво, достигайки до полуфинал и заемайки четвъртото място.

Няма спор, че правилният подход към голбала е усилен и качествена работа в двете училища за незрящи, но трябва да има и условия за това. Без колебание може да се заяви, че спортните педагози в двете училища работят при ненормални условия, що се отнася до голбала.

На 25 ноември в рехабилитационния център в Пловдив се състоя кръгла маса, която имаше за задача да представи спорта сред незрящите и неизчерпаемия запас от проблеми, които стоят пред него. Там стана ясно, че голбалът е може би на едно от призовите места при спортовете за зрително затруднени. Това обстоятелство е интересно, тъй като голбалът е колективен спорт, а друг колективен спорт у нас за незрящи към момента не се развива, но индивидуалните спортове, които би следвало да се нуждаят от по-скромно финансиране, са като цяло в някаква летаргия. Като прогресиращ спорт се изтъкна спортният риболов, а като пробиващ нов спорт – канадската борба.

Многобройните успехи на момчетата от "Витоша" СУ бяха оценени по достойнство. За първи път за спортисти на годината на Софийския университет "Св. Климент Охридски" бяха наградени двама голбалисти. Церемонията се състоя на 26 ноември, в кафе-ресторант "Яйцето" в университета, а наградите на двамата голбалисти връчи лично ректорът на СУ – проф. д.и.н. Иван Илчев. Дватамата отличени са Николай Желязков и Иван Янев, но това е признание за отбора и голбала като цяло. Тези отличия са още по-ценни, защото дойдоха в юбилейната година за СУ. Университетът отбеляза своята сто и двадесета годишнина. За първи път голбалист попада и в годишната класация на Българската параолимпийска асоциация за десетте най-добри спортисти. На 8-мо място е класиран Иван Янев, като естествено на първите места са поставени участниците в Параолимпийските игри, проведени в Пекин през 2008 г.

В края на ноември българска делегация участва в проект в унгарската столица Будапеща. Проектът имаше за цел различни организации от различни страни да представят различни спортове за незрящи. Българите представиха голбал и шахмат, но бяха буквално грабнати от един спорт, чието име е шоудаун.

Шоудаунът се играе на маса с размери 365 см дължина и 120 см ширина, т.е. нещо като тенис на маса. В средата има дъска - мрежа, която е на около 15 см от повърхността на масата и целта е топчето да минава под тази мрежа. В двата тесни края на масата по средата има полукръг, в който трябва да влезе топчето, което издава звук приблизително като детска дрънкалка. Играе се с хилка, която е приблизително 10 на 25 см. Играе се до победа в два от три сета. Шведите представиха този спорт, като имаше двама съдии, които бяха и треньори.

Българите много се впечатлиха от този спорт, тъй като той е достъпен както за млади, така също и за

по-възрастни хора. Много важно е, че не е необходима екипировка или огромна зала, а маса, хилки, топче, ръкавици, защото това топче много силно удря по ръцете. Ние допуснахме грешката да играем първата игра без ръкавици и някои от колегите до края на пребиваването се оплакваха, че кокалчетата ги наболяват. На хората с остатъчно зрение се поставят маски, както е и при голбала. Шоудаун се играе в 25 страни по информация на шведите. Техните амбиции са този спорт да стане параолимпийски. Това е реално, защото спортът е много увлекателен. Категорично може да се каже, че през 2008 г. българският голбал направи своята поредна немалка крачка в своето развитие. Много спешно трябва да се реши проблемът в двете училища, отнасящ се до качествената голбална подготовка. Тъй като ако до година-две в голбала не дойдат млади и свежи попълнения многогодишните усилия ще отидат напразно. А и в двете училища има момчета, които дават сериозни надежди за бъдещето на този спорт.

д-р Иван ЯНЕВ

Виж снимки от състезанията:

